

عنوان مقاله:

رابطه شاخص‌های جوانه زنی و بنیه بذر ارقام تجاری سویا با ظهور گیاهچه در مزرعه

محل انتشار:

فصلنامه علوم و تحقیقات بذر ایران، دوره 1، شماره 1 (سال: 1393)

تعداد صفحات اصل مقاله: 22

نویسندگان:

حشمت پسندیده -

رئوف سید شریفی -

آیدین حمیدی -

صمد مبصر -

خلاصه مقاله:

به منظور ارزیابی شاخص‌های جوانه زنی و بنیه بذر ارقام تجاری سویا [Glycine max (L.) Merr.] با ظهور گیاهچه در مزرعه، پژوهشی آزمایشگاهی و مزرعه‌ای در موسسه تحقیقات ثبت و گواهی بذر و نهال در کرج به اجرا درآمد. آزمایش به صورت فاکتوریل بر پایه طرح بلوک‌های کامل تصادفی با 12 تیمار [سه قابلیت جوانه زنی اولیه (قوه نامیه)، استا ندارد (85 درصد)، بالای استا ندارد (بالاترین میزان قوه نامیه نمونه‌های هر رقم) و پائین استا ندارد (پایین‌ترین میزان قوه نامیه نمونه‌های هر رقم)] و 4 رقم تجاری سویا [ویلیامز، ساری (JK) تولید استان مازندران، تلار و 033 تولید استان گلستان] و چهار تکرار اجرا شد. طول گیاهچه، وزن خشک گیاهچه، درصد گیاهچه عادی، درصد گیاهچه غیرعادی، درصد جوانه زنی نهایی، متوسط زمان جوانه زنی، ضریب سرعت جوانه زنی، متوسط جوانه زنی روزانه، سرعت جوانه زنی روزانه، شاخص طولی بنیه و وزنی بنیه بذر با آزمون جوانه زنی استا ندارد و تجزیه و تحلیل رشد گیاهچه اندازه‌گیری شدند. همچنین بذرهای در مزرعه کشت شدند و درصد ظهور اولیه و نهایی گیاهچه، سرعت ظهور و سرعت ظهور جمعی گیاهچه، شاخص بنیه و وزن خشک گیاهچه در مزرعه تعیین شدند. نتایج نشان داد طول و وزن خشک گیاهچه، ضریب سرعت جوانه زنی، شاخص‌های طولی و وزنی بنیه بذر، درصد ظهور اولیه و نهایی گیاهچه و شاخص بنیه گیاهچه در مزرعه تحت تاثیر برهم کنش رقم \times قابلیت جوانه زنی اولیه قرار گرفت و سایر شاخص‌های بررسی شده تحت تاثیر هر یک از عوامل قرار گرفتند. همچنین افزایش وزن طول و خشک گیاهچه، درصد گیاهچه‌های عادی، سرعت جوانه زنی روزانه و شاخص طولی بنیه بذر در بذرهای با قابلیت جوانه زنی اولیه قرار گرفت و سایر شاخص‌ها بالاتر مشاهده شد و این بذرهای از درصد ظهور اولیه و نهایی و سرعت ظهور گیاهچه در مزرعه بالاتری برخوردار بودند و گیاهچه‌های با بنیه قوی‌تری داشتند. به‌طور کلی بذرهای رقم‌های ویلیامز و 033 با قابلیت جوانه زنی اولیه بالای استا ندارد از لحاظ بیشتر شاخص‌های مورد مطالعه در آزمایشگاه و مزرعه در مقایسه با سایر رقم‌ها برتری معنی‌داری داشتند. درصد گیاهچه‌های عادی نسبت به درصد جوانه زنی نهایی در آزمون جوانه زنی استا ندارد با ظهور نهایی مزرعه‌ای از همبستگی بالاتری برخوردار بود. بنابراین به نظر می‌رسد تعیین درصد گیاهچه عادی می‌تواند معیار مناسبی از بنیه بالقوه بذر برای استقرار گیاهچه‌ها در مزرعه باشد.

کلمات کلیدی:

سویا، بذر، آزمون جوانه زنی استا ندارد، بنیه و ظهور گیاهچه در مزرعه

